Vojtíšek Václav, Z minulosti naší Prahy. Kapitoly z místopisu, zřízení a života města. S 8 obr. přílohami. V Praze 1919. Stran 259.

Pilný autor statí o staré Praze, Vojtíšek, sebral některé z těchto svých roztroušených článků v jednotný celek, který vyzdoben řadou krásných staropražských reprodukcí činí velmi elegantní dojem. Jedná se vesměs o články cenné, při kterých by bylo bývalo věru velmi škoda, aby byly zapadly, jako je osudem článků skoro všech. Některé z nich mají význam pouze historický, řada však zabývá se i otázkami právně-historickými. Jde tu zvláště o studie: Městské úřady pražské ve století XVIII, O spojení měst pražských roku 1784, a dále O radnici Nového města pražského, Sklad slanečků na rynku novoměstském, Na Výtoni v Podskalí, Židovská ulice v Novém městě pražském. — V statích máme celou řadu dobrých příspěvků k dějinám pražského městského zřízení, tím cennějších, čím méná vlastně dosud dobrých věcí o pražském městském zřízení máme. —

Kapras.

Vojtíšek V., Praha v dějinách národních. V Praze 1919. Stran 61.

Když psal Tomek dějiny Prahy, byl si toho vědom, že píše v některých statích vlastně dějiny české. Souvisíť osud Prahy tak úzce s dějinami celého národa, jako osud málokterého hlavního města jiného. Když národ byl mocný a plný ruchu, byla i Praha v rozkvětu, když národ zmíral, i Praha sténala. Všechno to je patrno i z přehledné, velmi instruktivně sestavené stati Vojtíškovy, která sleduje osudy Prahy v lapidárních rysech od doby nejstarší až do let posledních. Sebráno tu hojně myšlének, které obratně sestaveny v celek dobře čitelný a jasně poučující. Většinou nejde ovšem o myšlénky nové, nýbrž o přístupný soubor věcí již známých, ač také zcela nové otázky a nová hlediska v knize najdeme. Z těchto je nejdůležitější názor autorův na vznik Prahy, kde nepřijímá dosavadní representovaný hlavně Čelakovským, nýbrž tvoří si svůj vlastní, jehož nárys je v knize podán; třebas odůvodnění jeho je vyhrazeno teprve některé z příštích studií autorových.

Když vylíčil autor nejstarší poměry, kdo vlastně všechno byl pražský hrad, kulturní tehdejší české středisko, a kde na březích Vltavy mezi hradem pražským a vyšehradským byla řada drobných osad, z nichž některé nabyly již významu obchodního, podává autor v druhé kapitole celé studie svůj názor na vznik starého města pražského. Tam kolem tržiště vznikly osady domácí i cizí. Osada německá, jejíž původní střed byl u sv. Petra nečinila původně territoriálně uzavřené obce, nýbrž patřili k ní všichni Němci bez rozdílu; tím se usnadnilo jich zvolné přesunování blíže k tržišti, až se centrem jejich stal sv. Mikuláš.

Staré město samo, dle názoru autorova, bylo však svého času někdy na začátku vlády Václava I. založeno jako jiná města, a poněvadž na jeho založení měli bavorští kolonisté účast, dostalo právo norimberské. Podle nejstarších připomínaných kostelů vymezuje autor rozsah původního osídlení, které již před založením města bylo velmi značné, a hned při